

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Міжнародна економіка

спеціальність	103 Науки про Землю	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма		факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Кулініч Оксана Андріївна

Вища освіта – спеціальність «Менеджмент невиноробничої сфери» (економіст-менеджер та викладач економічних дисциплін); кваліфікація “Міжнародний керівник категорії Б у галузі освіти і науки, відповідно до класифікації ЮНЕСКО” та “Міжнародний вчитель / викладач”(міжнародний грант International Historical Biographical Institute)

Науковий ступінь – кандидат економічних наук, 08.01.01 – економічна теорія

Досвід роботи – 23 роки

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка 7 методичних розробок та тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон

0503018920

електронна
пошта

kulinich.econom@gmail.com

дистанційна
підтримка

Zoom

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	Формування системи сучасних теоретичних і практичних знань, вмінь та навичок щодо особливостей розвитку міжнародного поділу праці, міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу та іноземних інвестицій, міжнародної міграції робочої сили, міжнародних валютно-фінансових відносин, процесів міжнародної економічної інтеграції з урахуванням досвіду економічного розвитку розвинених країн та світової економіки, сприяння цілісності фахових знань здобувачів вищої освіти.
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, презентація, індивідуальні завдання, командна робота, дискусія
Специфічні результати	<ul style="list-style-type: none"> знати: визначення основних понять і складових міжнародної економіки; основні цілі, задачі та організаційно-економічні умови функціонування країн у сфері МЕН; обґрунтування особливостей і факторів, що впливають на розвиток міжнародного поділу праці з точки зору теорій міжнародної торгівлі; тенденції розвитку форм міжнародних економічних відносин, що обслуговують функціонування міжнародної економіки; закономірності взаємодії країн різної державної належності в сфері міжнародного бізнесу вміти: аналізувати економічну ситуацію в країні, охарактеризувати сутність, середовище і розвиток теорій та моделей міжнародних економічних відносин, визначати форми міжнародних економічних відносин за допомогою аналізу стану сучасної міжнародної торгівлі, розрізняти причини та напрями міжнародної міграції робочої сили, використовувати особливості міжнародного руху капіталу, оцінювати ефективність міжнародних валютно-фінансових відносин, визначати пріоритетні напрями економічного розвитку країн, обґрунтовувати основні умови міжнародної економічної інтеграції та інтеграції України у світове господарство.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік
Вимоги викладача	активність, своєчасне виконання завдань, креативність, командна робота, участь в обговореннях та дискусіях
Умови зарахування	Вільне зарахування
Відповідність спеціальності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія та практика зовнішньої торгівлі: конспект лекцій. Ч. 2. Організаційні аспекти сучасної зовнішньої торгівлі / укладачі : Н. Г. Ушакова, О. А. Кулініч, І. І. Помінова – Х. : Монограф, 2021. – 92 с. 2. Міжнародна економічна діяльність України: навчально-методичні матеріали до самостійного вивчення дисципліни / укладачі : І. І. Помінова, О. А. Кулініч, Н. М. Федоренко. – Х. : Монограф, 2020. – 147 с. 3. Економіка зарубіжних країн: тестовий збірник для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання/ укладач О.А. Кулініч – Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2013. – 48 с. 4. Національна економіка: опорний конспект лекцій / Укладачі: Зарецька Л. М., Кулініч О.А. – Харків: ХДУХТ, 2021 URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/11482/1/oporn_konsp_lekts_nats_ekonomika_2021.pdf 5. . Rushchyshyn N., Kulinich O., Tvorydlo O., Mikhailov A., Samoilenko V. State Regulation of Banking Business in the Context of Social and Digital Transformation of Economy. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, Vol. 22 No.4. 2022. pp. 67-72 6. Ушакова Н.Г., Кулініч О.А., Зарецька Л.М., Ільченко М.О. Вплив цифрової економіки на розвиток економік світу та

України. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг: зб. наук. праць ХДУХТ. Харків. Вип. 1(33). 2021. С. 104-118

7. Андросова Т.В., Кулініч О.А., Гребенюк Я.О. Особливості електронної торгівлі в країнах ЄС та в Україні в період воєнного стану. Actual scientific research in the modern world: international science journal. Issue 6(98). Pereiaslav. 2023. pp. 31-41.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1.					
Лекція 1.	Міжнародна економічна система	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Міжнародний поділ праці (МПП), як основа міжнародної економічної системи. Основні форми МПП: міжнародна спеціалізація та міжнародне кооперування виробництва. Етапи та особливості розвитку сучасного світового господарства. Сутність, предмет та структура МЕВ.	Самостійна робота	Наведіть приклади із міжнародної економічної діяльності, які б відповідали тому чи іншому рівню розвитку МЕВ. Еволюційність послідовності у рівнях розвитку МЕВ. Відомо, що розвитку МЕВ притаманна сукупність протиріч. Спробуйте систематизувати відомі вам протиріччя, визначивши для цього ті чи інші ознаки.
Лекція 2.	Національні економіки та їх взаємодія	ПЗ 2	Середовище МЕВ та характеристика факторів політико-правовому середовища. Характеристика факторів економічного середовища, чинників соціально-культурного середовища, чинників інфраструктурного середовища		Спробуйте зробити порівняльний аналіз взаємодії політики і економіки у рамках національних господарств та у світовому господарстві. Якщо відомі різні підходи до систематизації (групування) країн світу, визначте теоретичне і практичне значення такої систематизації для МЕВ. Які найбільш важливі ознаки систематизації країн?
Лекція 3.	Міжнародна економічна діяльність	ПЗ 3	Основні риси розвитку та методологічна база дослідження МЕД. Економічні інтереси та економічні закони сучасної МЕД.		Доведіть об'єктивний характер економічних законів сучасної міжнародної економічної діяльності. Роль економічних інтересів у міжнародному співробітництві.
Лекція 4.	Теорія міжнародної торгівлі	ПЗ 4	Економічна основа та класична теорія міжнародної торгівлі. Розвиток класичної теорії та		З'ясуйте першопричини, що породжують міжнародну торгівлю. Як здійснюється

			умови торгівлі. Роль міжнародної торгівлі в системі МЕВ. Система показників, що характеризують участь країн у міжнародній торгівлі.		розвиток конкурентоспроможності експорту в різних країнах світу?
Лекція 5.	Світовий ринок товарів та послуг.	ПЗ 5	Сутнісна характеристика світового ринку. Класифікації товарів та послуг на світовому ринку. Механізм та форми міжнародної торгівлі. Основні методи міжнародної торгівлі. Сутність та класифікація цін на світових товарних ринках. Основні методи встановлення зовнішньоторговельних цін		Дайте характеристику змін у світових товарних потоках у другій половині ХХ ст. та розкрийте їхні чинники. Назвіть особливості електронної торгівлі.
Модуль 2.					
Лекція 6.	Міжнародний науково-технологічний обмін	ПЗ 6	Суть та особливості науково-технічних відносин. Основні форми реалізації міжнародних науково-технічних розробок. Міжнародне регулювання та сучасні особливості міжнародної передачі технологій.	Самостійна робота	Наведіть та охарактеризуйте форми правового захисту міжнародного руху технологій. Охарактеризуйте основні напрями міжнародного руху технологій.
Лекція 7.	Міжнародна торгова політика	ПЗ 7	Види міжнародної торгової політики. Тарифне і нетарифне регулювання торговельно-економічних відносин. Економічні інститути, що регулюють міжнародну торгівлю політику.		Митні тарифи як класичний і основний інструментом зовнішньоторговельної політики. До яких позитивних політичних наслідків призводить політика «вільної торгівлі»?
Лекція 8.	Світовий фінансовий ринок	ПЗ 8	Сутність, передумови створення та принципи світового фінансового ринку. Функції та структура світового фінансового ринку. Класифікація суб'єктів світових фінансових ринків. Особливості глобалізації світового фінансового ринку.		Зазначте основні умови функціонування міжнародного фінансового центру. Назвіть відомі вам світові фінансові центри найбільш активного переливання фінансових ресурсів. Проблема зовнішньої заборгованості та можливі шляхи її розв'язання для різних країн.
Лекція 9.	Прямі інвестиції і міжнародне	ПЗ 9	Сутність міжнародних та прямих		Порівняйте чинники, які

	виробництво		іноземних інвестицій. Спільні підприємства (СП) як форма ПІІ, їх економічна природа та суттєві ознаки. Особливості функціонування міжнародних спільних підприємств. Роль міжнародних корпорацій у системі міжнародного господарювання.		визначають привабливість прямих інвестицій у формі спільних підприємств для приймаючої країни та стримуючі чинники розвитку іноземної підприємницької діяльності. Розкрийте інвестиційний потенціал України.
Лекція 10.	Міжнародне портфельне інвестування	ПЗ 10	Міжнародний ринок портфельних інвестицій. Поняття портфелю цінних паперів і принципи його формування.		Зробити порівняльну характеристику видів основних цінних паперів. Зробити порівняльну характеристику вторинних цінних паперів.
Лекція 11.	Міжнародний кредит	ПЗ 11	Сутність та функції міжнародного кредиту. Загальна характеристика кредитів у зовнішній торгівлі. Особливості формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів.		Визначте переваги використання євро, як валюти позики. Яким чином пов'язаний міжнародний кредитний ринок та сучасні фінансові кризи?
Лекція 12.	Світовий ринок праці та міжнародна трудова міграція	ПЗ 12	Сутність, структура та особливості формування світового ринку праці. Історія та особливості сучасного світового ринку праці. Сутність, класифікація та особливості міжнародних міграційних процесів. Теорії міжнародної міграції робочої сили. Напрями, наслідки, регулювання міжнародних міграційних процесів		Яким чином розвиток ТНК та НТП впливає на формування сучасного міжнародного ринку праці? Чим зумовлена сегментація сучасного етапу розвитку світового ринку праці? Дайте оцінку програмі матеріального стимулювання мігрантів до повернення їх на батьківщину.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник; кол. авторів; за заг. ред. д. е. н. Фісуненко П. А. – Дніпро: Арт-Прес, 2023, – 400 с.
2. Гуткевич С.О. Міжнародна економіка: підруч. / С.О. Гуткевич, М.Д. Корінько, Ю.М. Сафонов. - 3-е вид., перероблене та доповнене. – Вид-во «ДісаПлюс», 2021. – 428 с.
3. Архієреєв С.І., Волоснікова Н.М., Климова С.О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / за ред. проф. Архієреєва С.І., – Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – 234 с.
4. Міжнародна економіка: підруч. [для бакалаврів спеціальності економіка] / Є.В. Савельєв, І.Я. Зварич. – [4-те переробл. та допов.]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2018. – 424 с.
5. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях [текст] підруч./ Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.
6. Міжнародна економіка : підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. — К. : КНЕУ, 2014. — 762с.

Методичне забезпечення

1. Міжнародна економіка: Конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Міжнародна економіка». – видання 2-ге, перероб. та доп. / Л.О. Чернишова, В.О. Козуб, Л.Л. Носач, Н.Ф. Соболева. – Харків: Видавництво «Форт», 2015. – 348 с.
2. Міжнародна економіка. У 2-х частинах. Ч. I. Світова система господарювання: навч. посібник / Т.В. Андросова [та ін.]. – Харків: «Видавництво «Форт», 2013. – 287 с.
3. Міжнародна економіка. У 2-х частинах Ч. II: Форми міжнародного економічного співробітництва: навч. посібник / Т.В. Андросова [та ін.]. – Харків : «Видавництво «Форт», 2013. – 328 с.
4. Міжнародна економіка: методичні рекомендації і завдання з організації самостійної та індивідуальної роботи студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки «Міжнародна економіка»/ Т.В. Андросова, Л.Л. Носач, В.О. Козуб. – Харків: Видавництво «Форт», 2013. – 185 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 90	100% від усередненої оцінки за модулі
		до 10	Індивідуальний проект (з презентацією)
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 30	відповіді на семінарських заняттях
		до 30	відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи
Презентаційне завдання		до 10	презентація індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.